БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 139 (6320)
ИЮЛИИН 4
СРЕДА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бухы хүсэеэ элсүүлхэ

Үбһэ ногооной шэмэтэй һайхан байхада саг соонь, шанар һайнтайгаар сабшажа абаха гээшэ таряа хуряалгадал тон адли шухала хэрэг мүн. Ушарынь ногоое узуур дээрэнь үни удаан һуулгахада, нэгэдэхеэр, шэмэ шүүһэниинь муудажа, үбһэнэй шанар доошоо ородог, хоёрдохёор, эртэ сабшагдаһан газарай ногоон дахяад түргэн ургажа, намаршаг тээ сабшалангые хоёрдохёо сабшаха, хэдэн центнер нэмэлтэ тэжээл абаха арга олгодог. Энээн дээрэһээ мэдэхэдэ, саг соонь хуряагаа һаа,—шүүхэш, гээгдээ һаа,—алдахаш гэһэн нүхэр Сталинай заабари гансал таряа хуряалгада бэшэ, мүн үбһэ хуряалгадашье хамаадаха байна.

Энэ жэлдэ республикын колхозууд, нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд үхэр малдаа үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэлгэдэ илангаяа ехэ оролдолго гаргаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, 1951 он—ниитын ашаг шэмэтэ мал ажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй шиидхэхы жэл мүн. Имагтал үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ шадабал колхоз бүхэн энэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, парти, правительствын табиһан зорилгые бэелүүлһэн тухайгаа агуу ехэ Сталинда рапорт үгэхэ хүндэтэ эрхэ олохо байна.

Малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулга гансахан лэ үбһэ сабшажа, тэрэниие саг соонь һүрилэлгөөр хизаарлагдаха бэшэ, харин силос даралга, набша намаа бэлэдхэлгые эрхим шанартайгаар үнгэргэлгэһөө дулдыдалсаха байна. Тиимэл хадань, эртын силос дараха, набша мүшэр бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдые саг соонь үнгэргэхэ тушаа колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, аймагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудта шанга эрилтэ хэгдэдэг байна.

Байгша оной май соо БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро «Республикын колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха тухай» тогтоол гаргаһан байгаа. Мүнөө энэ тогтоолой дүүргэлтые шалгахада, олонхи аймагуудта тон хангалтагүй дүнгүүд харагдана. Бүхы республика дотор аяар июниин 25 хүрэтэр набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй оройдоо 13,7 процентнь, силос дараха —2,9 процентнь дүүргэгдэһэн байба. Сэлэнгын, Зэдын, Хориин, Ториин, Иволгын аймагуудта энэ хүдэлмэри илангаяа хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Партиин эндэхи айкомууд, аймгүйсэдкомууд болон хүдөө ажахын таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые муугаар хүтэлбэрилжэ, үбэлэй үедэ үхэр малаа олоор турааһан, хорооһон ябадалһаа тобшолол хээгүй, мүнөөшье үбһэ сабшалга, силос даралга, набша мүшэр суглуулгада колхозуудай, партийна организацинуудай, МТС-үүдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй бүхы хүсые элсүүлжэ шадаагүй байха юм.

Зарим аймагуудта аяар мүнөө хүрэтэр—үбһэ сабшалгын эхилшэтэр колхознигуудай үйлэдбэриин нормо зохёогдоогүй, силос даралга, набша мүшэр бэлэдхэлгэ дээрэ ажалай эмхидхэл һула байһаар. Ажалта үдэрнүүдэй тоо бүридхэл муугаар табигдаһан баримтанууд үзэгдэнэ. Эдэ мэтын шалтагаануудһаа боложо, зарим колхознигууд нормоёо дүүргэнэгүй.

Хэтэрхэдээ, зарим аймагуудта тэжээл бэлэдхэлгээр хуурмаг мэдээ хүргэжэ, нюдэ далдалһан ябадал үзэгдэнэ. Дээрэ дурсагдагша Зэдын аймагта аяар 6 колхозууд, тэрэ тоодо «Красный партизан», Фрунзын, Кагановичын нэрэмжэтэ ба бусад артельнүүд хүдөө ажахын таһагта мэдээ хүргэхэдөө тоо дээрээ аяар 678 центнер набшаһата тэжээл хииһээ абаад нэмээжэ, гүрэниие мэхэлхэ һэдэлгэ гаргаһан байна. Иимэ ушарнууд эндэ мүн үнгэрэгшэшье жэлдэ үзэгдэһэн байгаа. Теэд, партиин Зэдын айком, аймгүйсэдком болон хүдөө ажахын таһаг гүрэниие мэхэлхэ гэмтэ ябадал гаргагшадые хэһээгээгүй байхаһаа гадна, бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй тоо бүридхэлые нарин нигтаар хэхэ тушаа хэмжээ абаагүй байһаар.

Мүн зарим аймагуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ ба силос даралгын шанарые дээшэлүүлхын түлөө хүсэд тэмсэл хэгдэнэгүй. Энэ баримта Заиграйн аймагта сэхэ тудана. Эндэхи зарим колхозууд жэгдэлэн заһагдаагүй нүхэндэ силос дараад, тэрэнээ шоройгоор хушадаг байба. Хэтэрхэдээ, «Улаан Эрхирик» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжиев) метрһээ үлүү утатай шэлбүүһэ хухалаад, тэрэнээ набшаһата тэжээлдэ тоолодог байшоо. Мүн эндэ хуурмаг мэдээ хүргэһэн баримта элирээ.

Эдэ бүхы баримтанууд юу харуулна гээшэб? Зарим аймагуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ тон харюусалгагүйгөөр хандаһые гэршэлнэ.

Мүнөө үбһэ сабшалгые түүбэрилэн эхилхэ саг тулаа. Теэд, зарим нютагуудта бэлэдхэлэйшье хүдэлмэринүүд дүүргэгдээдүй байха юм. Машина зэмсэгүүдэйнь эбдэрхэй зандаа хэбтэхын хажуугаар, тэжээл бэлэдхэхэ бригадануудшье эмхидхэгдээгүй байһан баримтанууд бии. Жэшээлхэдэ, нөөхил Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Галын Очи» ба бусад колхозуудта тэжээл бэлэдхэл дээрэ тусгаар бригаданууд хүдэлмэрилнэгүй, тэндэ хүдэлмэриин түсэб ба даалгабаринууд зохёогдоодүй.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ иимэ хайша хэрэгээр хандаха ябадалай саашадаа үргэлжэлөө һаа, 1951—1952 онуудай үбэл, хабарай үедэ баһал бэрхэшээлнүүд тохёолдохо болоно. Зүгөөр, мүнөө жэлдэ малай тэжээл бэлэдхэхэ түсэб таһалдуулһан хүнүүд нёдондонойхидол миил орхигдохо бэшэ, харин шанга харюусалгада хабаадуулагдаха байна.

ВКП(б)-гэй обкомой табадахи пленум ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база богони болзор соо байгуулгые ажахын-политическэ шухала зорилго гэжэ тоолоһон байна. Энээниие дүүргэхын тулада үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ аймагууд, колхозууд бүхы хүсэеэ элсүүлхэ уялгатай. МТС-үүд мүнөө жэлдэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхы сенокосилканууд, силос дарадаг ба бусад машинануудаа бүгэдыень элсүүлжэ, түсэбөө зогсоогүй дүүргэхэ ёһотой.

Республикын партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозууд, МТС-үүдэй зорилго хадаа үбһэ сабшалгые энэ гэһээр түүбэрилэн эхилхэ, бэлэдхэлэйнгээ зарим дутуунуудые ябуу усадхаха, тэрээнтэй нэгэн хамта, силос даралга, набша намаа суглуулгые эрид түргэдхэхэ ябадал болоно. Энэ хүдэлмэридэ ябаһан колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, жаяг заршамыень һайжаруулха, бүхы машина зэмсэгүүдые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха, бригаданууд, колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ мэтын хэмжээнүүд хадаа элбэг ехэ тэжээл суглуулха шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн байһыень колхозуудай правленинүүд, партийна организацинууд мэдэхэ ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Социалистическэ Ажалай Герой конструктор Ф. В. Токаревые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Гүрэнэй үмэнэ бэелүүлһэн габьяануудайнь түлөө ба түрэһөөр 80 жэлэй ойтойнь дашарамдуулан, Социалистическэ Ажалай Герой конструктор Федор Васильевич Токаревые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1951 оной июлиин 2.

Ургаса хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая!

(Суулгын МТС-эй комбайнер Минай Суменковой хөөрэһэнһөө)

Манай МТС-эй механизаторнууд хабарай тарилгын үедэ эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, тэрэниие саг соонь агротехническэ үндэр хэмжээндэ дүүргээ һэн. Мүнөө ургасын гараса һайн, тиин баян таряан хуряагдахаар хараалагдана.

Ургасаяа тарилга шэнги түргэнөөр ба эрхим шанартайгаар хуряахын түлөө бидэнэр шууд тэмсэжэ байнабди. Һаяар комбайнуудай ба бусад машина зэмсэгүүдэй заһабарилга дүүргэгдэхэнь.

УРДА ЖЭЛЭЙ ДҮН ИИМЭ БАЙГАА

1948—1950 онуудай турша соо би «Коммунар» комбайнаар хүдэлмэрилөөб. Тиихэдээ минии агрегат 2240 гектар таряа хуряаһан, 3 тонноһоо дээшэ нефтепродуктнуудые алмаһан байгаа. Зарим үдэрнүүдтэ үйлэдбэриимнай бүтээсэ 37 гектарта хүрэдэг һэн. Хуряалгын шанар жэл бүри һайн гэжэ сэгнэгдэдэг байгаа.

ҮЙЛЭДБЭРИИН БҮТЭЭСЫЕ ЯАГААД ДЭЭШЭЛҮҮЛДЭГ ТУХАЙ ХЭДЭН ҮГЭ

Хуряалга дээрэ үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлаха ябадалай шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн хадаа заһабарилгые болзор соонь үнгэргэлгэ болоно. Тиимэ хадань, би заһабарилгын ябасые өөрөө сэхэ хүтэлбэрилдэг ба тэрэниие саг үргэлжэ хинан шалгадагби. Заһабарилгын үедэ машинануудай гол механизмуудые имагтал эрхим шанартайгаар бэлэдхэхын хажуугаар, мүн жэжэ зүйлнүүдтэ (шүрэб шүдэгэ мэтэ) шухала анхарал табигдадаг.

Гадна, бидэнэр комбайндаа хэдэн тусгаар түхеэрэлтэнүүдые хээбди. Жэшээлхэдэ, транспортерыень хедерэй полотно шэнгеэр хубилган заһабарилагдаа. Мүн транспортерой гол звездочконуудые ролигуудаар һэлгэһэн, тиихэдэ планканууд ба полотноень гурбан ременьнүүд дээрэ бүхэжүүлһэн байнабди. Иимэ транспортер 2 жэлэй турша соо нэгэнтэшье эбдэрэнгүй хүдэлмэрилөө. Минии шэнжэлээд үзэхэдэ, иимэ транспортер ургасын гээлтые багадхадаг байба.

Отолдог аппарадай шатуниие шарикоподшипник дээрэ табиһан, Эвертын хоёрдохи, дүрбэдэхи ба зургаадахи гэнжэнүүдые дүнгэхэ нэмэлтэ ролигуудые хэһэн байнабди.

Үйлэдбэриин үндэр бүтээсын баһа нэгэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн юуб гэхэдэ, комбайниие хуряалгын эхилхэһээ 5—6 хоног урид поли дээрэ гаргалга болоно. Энэ хадаа эртэ эдеэшэһэн участогууд дээрэ хадалгые эхилжэ, комбайнай ябасые шалгахада, тэрэниие зүбөөр тааруулан табихада, эсэстээ ямар нэгэн дутуунуудһаа һэргылхэдэ туһалха байна. Мүн хүдэлмэрилхэ газартаа ерэжэ, агрегадайнгаа гэшүүдтэ зохихо заабари үгэхэ, тогуудые, тэрэшэлэн таряанай эдеэшэхые шалгаха, комбайнова агрегадай ябаха маршрудые тодо һонор болгохо хэрэгтэй юм.

АГРЕГАДАЙ ХҮСЫЕ ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Коллективэйнгээ гэшүүн бүхэндэ хүдэлмэрилхэ һууриень зүбөөр олгохо гээшэ ехэхэн удхашанартай. Тиимэһээ хуряалгада бэлэдхэжэ байха үедөө агрегадайнгаа гэшүүдые ажал дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха, хүн бүхэниие өөрынь уялгатай ба хүдэлмэритэйнь танилсуулха шухала. Комбайнай хойноһоо техническэ харууһа хэхэ үедэ хүдэлмэришэ хүсэеэ зүбөөр хубаарилгада илангаяа ехэ анхарал табиха ёһотой.

Өөрынгөө агрегат дээрэ абажа хэлэхэдэ, хүдэлмэришэ хүсэн техническэ харууһалгын үедэ иигэжэ хубаагдадаг: би өөрөө моторой, штурвальнын хойноһоо харууһа хэдэгби. Бэшэ гэшүүднай молотилкын механизмууд болон хедерые тоһододог ба бусад хүдэлмэринүүдые хэдэг. Тиихэдэ трактористнууд трактор болон прицепной зэмсэгүүдые гуримшуулдаг байха юм.

Техническэ харууһалгын үедэ хүн бүхэнэй хүдэлмэриие шалгаха хэрэгтэй. Заримдаа трактористнууд ба комбайнернууд машинануудтаа шүүрдэгдээгүй горючи ба тоһо эюулдэг, эдэнниие муухай амһарта соо хадагалдаг байха юм. Энэ шалтагаанһаа боложо, машинанууд миин байхын туйлда хүргэдэг. Манай агрегадайхид машинануудые тоһодолгодо тусгаар анхарал табидаг болонхой.

Нефтепродуктнууд хаалтатай гэр соо, тиихэдэ солидол хабхагтай хайрсаг соо хадагалагдадаг. Бензин, керосин ба автолые шүүрдэдэгбди. Тиихэдэ моторнуудай поршневой группануудай хэрэглэгдэхэ болзорынь үни болодог, мүн ондоошье аша туһа гарадаг байха юм.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ШАНГА ТЭМСЭЛ ХЭХЭ

Ургасые хуряахадаа бидэнэр комбайнаа доогуур лэ табихые оролдодогбди. Хедер доро түмэрөөр хэһэн түхеэрэлгэмнай хедерые эбдэрэлгэһээ хамгаалдаг, таряанай гээгдэсые һэргылдэг байха юм. Таряа гээхэгүйн тула комбайниие зүбөөр тааруулжа табиха тон шухала. Гадна, манай комбайнда 3 зерноуловительнууд табигданхай. Нэгэниинь—хедерэй нахииһан талада, нүгөөлэнь — һолоомо бухалладаг частиин урда талада, 3-дахи заводской түхэлэй зерноуловитель ворохын транспортер доро түхеэрэгдэнхэй юм.

Дүршэл дээрэһээ харахада, олон комбайнернууд ворохын транспортер доро брезентээр, арһаар гү, али модоор зерноуловительнуудые хэдэг байна. Иимэ зерноуловительнууд түргэн эбдэрхэһээ гадна, сүүдхэ соо аяар центнер хүрэтэр таряа гээдэг байна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ворохын транспортерые дороһоонь забһаргүйгөөр хаагаад байхаар зорноуловительнуудые имагтал заводской түхэлэй түмэрөөр хэхэ хэрэгтэй.

ҺОЛООМО, МЭХИИНЫЕ ГЭЭНГҮЙ СУГЛУУЛХА

Ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулга гансахан колхознигуудай бэшэ, мүн механизаторнуудай хүндэтэй хэрэг мүн. Тиимэдэ һолоомо, мэхииные гээнгүй суглуулга комбайнова агрегат бүхэнэй арюун уялгань болоно. Таряа доогуур хуряалга ургасые гээлтэһээ хамгаалхаһаа гадна, мүн һолоомо ехээр абалгые хангаха байна. Тиимэдэ бидэнэр таряагаа имагтал доогуур хуряадагбди. Манай агрегат нёдондо комбайндаа һолоомо бухаллаха арга түхеэрээд, малай нилээд ехэ тэжээл суглуулаа һэн.

Бидэнэр Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэгбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхозой правлени дүрбэн хүниие һолоомо һүрилхэ хүдэлмэридэ гаргаһан байгаа. Тэдэнь комбайнай хойноһоо ябаад, гараһан бүхы һолоомые үрилтэгүйгөөр һүрилжэ абаа һэн. Һолоомо, мэхииные нарин нигтаар суглуулжа абаһанай ашаар, тус колхоз нилээд ехэ нэмэлтэ тэжээлтэй боложо, 1950—1951 онуудай малай үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргөө.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүршэлһөө жэшээ абажа, бидэнэр 1951 ондо комбайнаар хуряаһан дары, һолоомыень һүрилэлгэ эмхидхэхэбди.

МИНУТА БҮХЭНИИЕ МИИЛ ҮНГЭРГЭХЭГҮЙ

Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй, илангаяа ургаса хуряалгын үедэ минута бүхэниие ашагтайгаар хэрэглэхэ хэрэгтэй. Бидэнэр машинануудай хойноһоо техническэ харууһа хангаха мэтын хоёрдохи шатын хүдэлмэринүүдые хура бороогой үедэ гү, али үглөөгүүр эртэ, үгы һаа һүни үнгэргэдэгбди.

Ургаса хуряалгын үедэ һүниндөө заатагүй хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй. Тэрэгүй һаа, машинануудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглахын аргагүй. Манай агрегадайхид ургаса хуряалгада жэгдэрэн ороод байхадаа, һүниин 2—3 час хүрэтэр хүдэлмэрилдэг гэхэ гү, али үглөөнэй шүүдэрэй унатар таряа хададаг байна. Хэрбээ шүүдэрэй унаагүй һаань, түхэреэн сүүдхэ соо комбайнаа байлгадаггүйбди. Тиихын тулада, комбайндамнай һүниин сагта хүдэлмэрилхэ гэрэл түхеэрэгдэнхэй. Зургаан вольтын динамо-машина табинхайбди. Тэрэмнай 3 электролампочка хангадаг. Нэгэ лампань мотор дээрэ үлгэгдөөд, комбайнай молотилкын урда талые гэрэлтүүлдэг, хоёрдохинь —хедер, гурбадахинь—комбайнай хойто талые ба һолоомо сомолгые гэрэлтүүлдэг юм. Тракторта тодхогдоһон лампа агрегадай харгые гэрэлтүүлдэг байна.

Таряанай үргэлжэдөө гүйсэд эдеэшэһэн үедэнь хура бороотойшье үдэрнүүдтэ хуряалгаяа үргэлжэлүүлдэгбди.

КОМБАЙНЫЕ БАЙЛГАНГҮЙГӨӨР ТАРЯА ЭЮУЛХЭ

Хэрбээ таряа эюулжэ абахадаа комбайниие байлгаа һаа, сүүдхэ соо агрегат 3 час хүрэтэр һаатажа, миил байха болоно. Тиихэдээ энэ саг соо 4—6 гектар таряа хуряахаяа һаатаха юм.

Манай комбайн таряа эюулхэ тусгаар талмайтайгаар заһабарилагданхай. Энэ талмай тушаа бункерта нүхэ гаргажа сонхо хэгдэнхэй. Тиин, бункерай дүүрэхэлээр сонхын хабхаг нээжэ, таряаень тусгаар хүн амһарта соо эюулжэ абадаг.

Комбайнай ябууд дундань таряа эюулэлгэ мүн нефтепродуктнуудые алмаха арга олгодог.

ЧАСАЙ ГРАФИГААР ХҮДЭЛМЭРИЛХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Үнгэрэгшэ жэлдэ бидэнэр часай графигаар хүдэлмэреэ эмхидхэжэ, энэ талаар нэгэ хэды дүй дүршэлтэй болообди. Тэрээн дээрэһээ мэдэхэдэ, часай графигта орохо ябадал ажалай бүтээсые хэдэн дахин дээшэлүүлхэ байна.

Хэһэн хүдэлмэриин тоо бүридхэл зүбөөр гаргахын тулада комбайнер бүридэ бүхэли сүүдхэ соо хэхэ хүдэлмэридэнь час бүриин график зохёохо шухала.

МҮНӨӨ ЖЭЛЭЙМНАЙ УЯЛГА ИИМЭ

Манай агрегадта «Сталинец 6» гэжэ үндэр бүтээсэтэ хүсэтэ комбайн үгтэһэн байна. Тэрэнээ мэнэ гэһээр хуряалгада бэлэн болгохомнай. Бидэнэр хуряалгада хүсэд түгэс бэлэдхэлтэйгээр орожо, түрүүшын үдэрһөө эхилээд, эрхим шанар, үндэр бүтээсэ туйлахаар зоригжонхойбди.

Манай агрегадайхид болбол ургаса хуряалга дээрэ комбайнернуудай социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай Красноярска хизаарай Восточно МТС-эй Социалистическэ Ажалай Герой Дмитрий Гонтарь гэгшын хүтэлбэрилдэг комбайнова агрегадай патриотическа үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, иимэ уялгануудые абаһан байна гэбэл:

«Сталинец 6» комбайнаар 25 үдэр соо 700 гектар, тиихэдэ бүхы сезон соо хамта 1000 гектар таряа хуряаха.

Хуряалга дээрэ эрхим шанар сахиха, таряа имагтал доогуур хадаха, комбайнаа гурбадахи сэбэрлэлгэтэйгээр, зерноуловительнуудтайгаар ба найгаһан таряа хуряаха арга түхеэрэлгэнүүдтэйгээр бэлэдхэхэ.

Хуряалгатай нэгэн доро намарай пар хахалагдаха участогай бүхы талмайн һолоомын узуурта лущени хэхэ.

Хуряагдаһан бүхы талмай дээгүүрхи һолоомо ба мэхиинэ суглуулгые эмхидхэхэ.

Машинаяа бүрин бүтэн байлгаха. 18 процентһээ бага бэшэ нефтепродуктнуудые, заһабарилгын зөөри хэрэгсэлнүүдэй 30 процент алмаха. Бүхы машинануудаа бүрин бүтэнөөр МТС-эй мастерскойдо абаашаха.

Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ байһандаа бидэнэр найданабди.

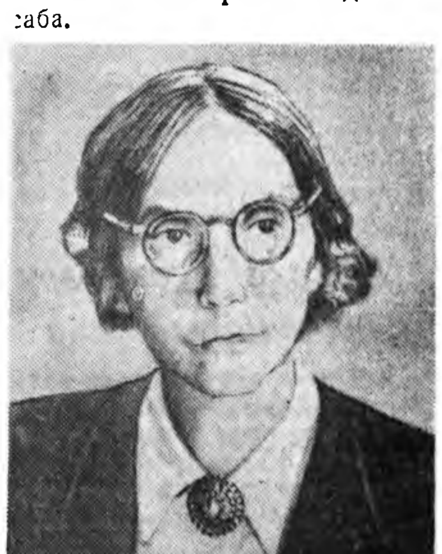
ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ ХАЛАН АБАЛСАХЫЕ УРЯАЛНАБ

Үндэр ургаса хуряалгые бидэнэр, комбайнернууд лэ туйлаха байнабди. Тиимэһээ комбайнер бүхэн энэ харюусалгатай кампанида саг соонь, эрхимээр бэлэдхэхэ уялгатай. Хэрбээ тракторна ба таряан ажалай бригадануудай жэшээгээр, республиканска газетэнүүдээр дамжуулан дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэжэ, өөһэдынгөө түсэб ба зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэлнай ехэ зохид байгаа. Нүхэд комбайнернууд, 1951 оной ургаса хуряалгые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ булталаа оролсоел гэжэ уряалнаб. Бидэнэрэй һайнаар хүдэлмэрилөө һаа, харьяата колхозууднай гүрэндөө улам ехэ таряа талха үгэхэ, ниитынгээ баялигые бүри арбидхаха байна бшуу.

„Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө" Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедтэ

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин түрүүлэгшэ Эжени Коттондо Уласхоорондын Сталинска шан барюулагдаба

Франциин олониитын элитэ ажал-ябуулагша, эб найрамдал бэхижүүлхын ба хамгаалхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ, эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин түрүүлэгшэ Эжени Коттондо «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Сталинска шан июлиин 2-то, Кремльдэ, Свердловскэ зал соо барюулагдаа. Барюулха үедэ советскэ олониитын олон тоото түлөөлэгшэд байлсаба.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй, советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй гэшүүд, элитэ эрдэмтэд, уранзохёолшод, искусствын ажал-ябуулагшад, московско предприятинуудай эрэгтэй, эмэгтэй стахановецууд лауреадые амаршалхаяа ерээ.

Эб найрамдал сахин хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ элитэ ехэ габьяануудые байгуулһанайнь түлөө Эжени Коттондо «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Сталинска шан олгохо тухай Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй тогтоолые уншаһанай һүүлээр, тус Комитедэй түрүүлэгшэ академик Д. В. Скобельцын Уласхоорондын Сталинска шангай лауреадай диплом ба энгэртээ зүүхэ алтан медалиие Эжени Коттондо барюулаа.

Үндэр шагнал абаһантайнь дашарамдуулан Эжени Коттониие амаршалаад, академик Скобельцын иигэжэ хэлэбэ:

«Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ үргэн олониитэ эхэнэрнүүдые хабаадуулхын тула Танай эрхилһэн эдэбхитэй ажал-ябуулга хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдал хамгаалан тэмсэжэ байгаа һайн сэдьхэлтэ бүхы хүнүүдэй ниитэ хэрэгтэ ехэ оруулалта болоно.

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациие байгуулагшадай нэгэн ба тэрэнэй саг үргэлжын түрүүлэгшэ байха зуураа, Та эхэнэрнүүдэй оломиллионно федераци хододоо эб найрамдалай лагериин хүсэн түгэлдэр отрядуудай нэгэн байхынь түлөө өөрынгөө хүсые хайралангүй, угаа ехэ оролдосотойгоор ба эбсэшэгүйгөөр тэмсэнэт.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай туг баригша, ажалшадай агууехэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай нэрээр нэрлэгдэһэн шангые Танда олголго хадаа эб найрамдал сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ агууехэ хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ Танай байгуулһан элитэ ехэ габьяануудые бүгэдэниитээр мэдэрһэн ябадал болоно».

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Б. Д. Грековэй, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ Н. В. Поповагай ба профессор С. В. Киселёвой амаршалгын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, Уласхоорондын Сталинска шангай лауреат Эжени Коттон үгэ хэлэжэ, сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдаа. (ТАСС).

Тэжээл бэлэдхэлгые үргэнөөр ябуулая

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ПАР ХАХАЛАЛГА БА ТЭЖЭЭЛЭЙ КУЛЬТУРАНУУДЫЕ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной июлиин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Пар хахалалга	Тэжээлэй куль-турануудые тарилга
Закаменай	100,1	90,4
Байкало-Кударын	99,0	84,6
Яруунын	90,9	96,8
Зэдын	89,8	43,7
Түнхэнэй	86,1	57,3
Иволгын	86,0	88,2
Кабанскын	83,7	88,0
Сэлэнгын	82,1	82,5
Зайграйн	77,7	87,7
Ториин	75,0	87,5
Хориин	73,2	97,5
Хэжэнгын	73,0	102,5
Прибайкальска	72,5	74,5
Бичурын	67,2	82,4
Баргажанай	66,0	55,0
Мухаршэбэрэй	65,3	104,9
Тарбагатайн	55,0	88,7
Кяхтын	39,3	93,9
Кударын	39,3	77,5
Курумканай	32,6	68,4

Шухала хүдэлмэри таһалдуулагдана

Хэжэнгын аймагай түрүү колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэхэтэеэ хамта силос даража байна. Жэшээнь, Кировэй ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд эдэ хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулна.

Зүгөөр зарим колхозууд силос даража эхилээдүй. Чесаныи сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Улаан Таряачин», Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд хүсэндөө орожо ядажа нобшорһоор. Эдэ колхозууд итгэжэ нобшороо һаа, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эмхи гуримгүйгөөр эхилхэ туйлда хүрэхэ байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгынгаа машинануудые хүсэд бэлэн болгоодүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Антонов набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые хойшонь татаха мүртөө, силос дарахагүйб гэжэ сэхэ арсаһан байха юм.

Дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ үбэлэй бэрхэшээлтэй байдалһаа ямаршье тобшолол хэнэгүй, тэжээлэй база байгуулха хүдэлмэриие тооногүй.

Б. Иванов.

ТҮРҮҮШЫН ГЕКТАРНУУД

ИВОЛГА. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай колхозууд мүнөө жэлдэ үбһэ хуряалгые улам эмхитэйгээр захалжа үхэр малдаа бардам хүрэхэ тэжээл абахаар зоригжонхой. Эндэхи түрүү колхозууд энэ шухала кампанида эрхимээр бэлэдхээд, июлиин эхеэр сабшалан дээрээ гараһан байна.

Уржадэр Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо сенокосилканууд хүдэлмэрилжэ эхилээ. Түрүүшын үдэрнүүдтэ 3 сенокосилка түүбэрилэн сабшалгада табигдаба. Машинистнуудынь үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлахаар зоригжоод, сенокосилкануудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглахын түлөө тэмсэжэ байна.

«Мартын 8» колхоз түрүүшээр гар сабшалгые эмхидхэбэ. Эндэ 25 гар хажууршад сабшалан дээрэ гаранхай. Һүүлэй хоёр үдэр соо эдэнэр 10 гаран га түүбэрилэн сабшаа.

Июниин 2-то Гильбирын сомоной зарим колхозууд сабшалан дээрээ гараһан байна. Һаяар аймагай колхозууд үбһэ хуряалгада бултадаа орохонь.

А. Нагаслаев.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ муугаар эмхидхэгдэнэ

Мухаршэбэрэй аймагай түрүү колхозууд ногоо, корнеплод ба силоснэ культурануудые тариха түсэбөө дүүргэжэ, сабшалан ба бэлшээри һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые үргэнөөр ябуулжа байна. Шаралдайн сельсоведэй томодхогдоһон «Гигант» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Радионов) тэжээлэй ногоонуудые тариха түсэбөө дүүргээд, үбһэ хуряалгынгаа зэр зэмсэгүүдые бэлэн болгоо. Эндэ набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ, силос даралга муу бэшээр ябуулагдана. Тэрэшэлэн Хонхолойн сельсоведэй «Искра» колхоз намаг хатааха, сабшалангайнгаа газарнуудые бургааһанһаа сэбэрлэхэ хүдэлмэри үнинэй ябуулна.

Мүн «Улаан Шулуута» колхоз олон зоной хабаадалгатай воскресниктүүдые хэдэ дахин эмхидхэжэ, набшаһата тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые дүүргүүтэй байна. Тэрэшэлэн үбһэ хуряалгын зэр зэмсэгүүдые—гар тармуур, ася гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүдые бригадануудынь бултадаа бэлэн болгоо.

Гэхэтэй хамта, аймагай олохон колхозууд ногоо, корнеплод ба силоснэ культурануудые тариха түсэбөө дүүргээдүй. Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ, Зандинай сомоной «Комсомол», Октябриин сомоной «Шэнэ-байдал», Никольскын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд тэжээлэй культурануудай тарилгые тоодоггүй байна. Тиимэһээ эдэ колхозууд иимэ культурануудые тариха түсэбэйнгөө хахадыеншье дүүргээдүй.

Дурсагдагша колхозууд сабшалан һайжаруулгые, үтэг хэлгые, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые, эртын силос даралгые муугаар эмхидхэнэ. Хэтэрхэдээ Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Л. Аюшеев «сабшалан дээрэмнай 20 хүн хүдэлмэрилнэ» гэһэн худал мэдээ аймагай хүдөө ажахын таһагта үгэһэн байгаа. Үнэндөө тус колхоздо оройдоол 2—3 хүн сабшалан дээрээ хүдэлмэрилдэг байба. Тэрэшэлэн Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэ Будаев «32 хүнһөө бүридэһэн, тэжээл бэлэдхэлэй бригада байгуулагдаад, сабшалан дээрээ үдэр бүри хүдэлмэрилнэ» гэжэ худалаар хөөрэдэг байха юм.

Аймагай колхозууд 64000 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ, 6300 тонно силос дараха, 33000 гектарай үбһэ хуряаха түсэбтэй. Тэрээнэй 13 мянган гектарые Хонхолойн, Гашейн, Суулгын МТС-үүд сабшажа хуряаха, 3000 тонно силос дараха ёһотой юм. Теэд, эндэхи МТС-үүд нёдондонойнгоо алдуунуудые дахяад дабтажа байна. Нёдондо жэлдэ аймагай МТС-үүд үбһэ хуряалгын түсэбые 30 процент, силос даралгын түсэбые оройдоо 13 процент дүүргэһэн байгаа. Суулгын, Хонхолойн МТС-үүд харьяата колхозуудтаа силос даралгые эхилхэһээ байтагай, силос дарадаг машинануудаашье мүнөө хүрэтэр заһабарилаадүй. Мүн сабшалангай газарнуудай бургааһа сэбэрлэхэ машинануудтай аад, эдээнээ хэрэглэнэгүй.

Мүн Харашэбэрэй сельсоведэй «Победа», Зандинай сомоной Калининай, Сутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ эхилээдүй. Тус колхозуудай правленинүүдэй түрүүлэгшэнэр нүхэд Евсеев, Цыдыпов, Овчинников гэгшэд энэ хүдэлмэриин удхашанарые үшөөл тоодоггүй зандаа.

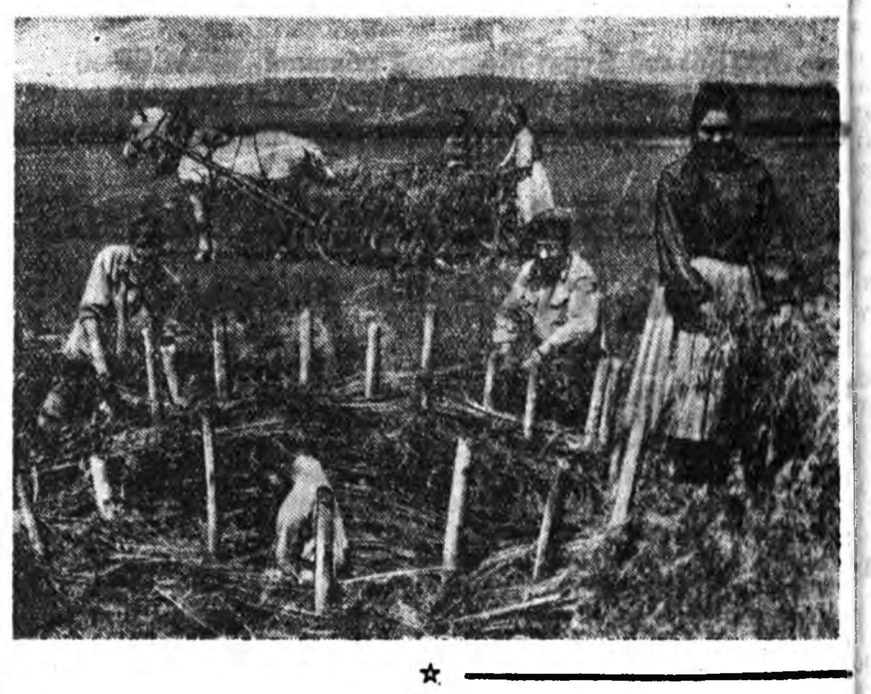
Дутагдалнуудаа дары усадхахын түлөө Мухаршэбэрэй колхозууд ба МТС-үүд бии байгаа арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэжэ, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые үргэн далайсатайгаар ябуулха уялгатай.

Б. Дымбрылов.

Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада силоснэ нүхэнүүдые түхеэржэ эхилһээр үнинэй. 17 нүхэнүүдэй 12-нь бэлэн болоо. Бэшэнэйнь хана доторлогдожо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МТФ-гэй дэргэдэхи силоснэ нүхэнэй ханые нүхэд В. М. Кравцов, А. Ф. Архипов, М Шэмсудинова гэгшэд доторложо байна.

З. Веснинагай фото.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэнэгүй

Заиграйн аймагай Ацагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 1150 гектар сабшалангай үбһэ хуряажа абаха аад, ямаршье бэлэдхэл хэжэ эхилээдүй байһаар.

Түсэбэйнгөө ёһоор 4 сенокосилка, 5 морин тармуур заһабарилха байһан аад, нэгэниинишье заһабарилагдаагүй. Гар хажуур, тармуур, аса, мориной зэр зэмсэг түхеэрэгдээгүй. Колхозуудай байха полевой стан заһабарилагдаагүй, сенокосилкада ябаха морид амаруулагданагүй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз хуряалгада муугаар бэлэдхэһэн дээрэһээ сабшалангайнгаа бүхы талмайе бултыень сабшажа шадангүй, хамтынгаа малай оройдоо 40 процентыень үбһэ тэжээлээр хангаһан байжа, олон мал үхүүлһэн байха юм.

Мүнөө нуга гол газарынь сабшажа эхилхээр болоо. Теэд тус колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Раднаев) үбһэ сабшажа эхилхэһээ байтагай ямаршье бэлэдхэлгүй байна. Тиихэ зуура тус колхозой олонхи гэшүүд хамтын ажалда хабаададаггүй, өөһэдынгөө үмсын ажал хэжэ байдаг юм.

Иимэ дээрэһээ 1250 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, оройдоо 70 центнер бэлдэһэн, 250 тонно силос дараха аад, даража эхилээдүй байна. Тиихэдэ мүнөө хүрэтэр силосэйнгээ нүхэнүүдые сэбэрлээгүй ба 140 тонно силосэй нүхэн малтагдаагүй зангаараа.

Сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Ж. Жигжитов) иимэ дутуунуудые хаража байбашье һаа, эрид хэмжээнүүдые абанагүй.

Д. Дагбаев.

Томодхогдоһон колхоздо

Бичурын аймагай Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын томодхогдоһон артелиин дэргэдэхи таряанажалай бригадын гэшүүд (бригадирынь нүхэр Н. Гомбожапов) үбһэ хуряалгада түгэс бэлэн болоо.

Бригадын эрхим түмэршэ дархан Даши Цыремпилов 5 сенокосилка ба 5 морин тармуур һайнаар заһабарилхаһаа гадна, хүршэ бригаданuудтаа туһаламжа үзүүлнэ. Таряанажалай 6-дахи бригадын 1 сенокосилка ба 1 морин тармуур, мүн тэжээл бэлэдхэлэй бригадын 1 сенокосилка һайн шанартайгаар заһабарилжа үгөө. Нүхэр Цыремпилов мүнөө таряа хуряалгын машинануудые заһабарилжа эхилээ.

Мүн модошо дархан нүхэр Бадмацырен Ринчинов үбһэ хуряалгада хэрэглэгдэхэ аса тармуурнуудаа бэлэдхэжэ дүүргэбэ. Хэдыхэн хоног соо 30 аса ба 60 гар тармуур бэлэдхээ. Тус бригадын гэшүүд сабшалангай газар һайжаруулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Сабшалангай газарэй шулуун ба бургааһан арилгагдаа, мүн ехэ талмай уһалагдаа. Луговод Цыбиков Дэлгэһэтэ, Хотогор ба Могойто гэжэ газарнуудта 70 га сабшалан хоёр дахин уһалжа дүүргээ.

Д. Аюров.

Эмхи гуримгүй дээрэһээ

Ториин аймагай «Коммунизм» колхоз адуу мал олонтой тула нилээд ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ байна. Тиимэһээ тэжээлэйнь балансда ехэ нэмэри болохо набшаһата тэжээл 1050 тонно бэлэдхэхэ түсэбтэй байгаа. Теэд июниин 27-ной байдалаар энэ колхоз оройдоол 47 тонно бэлэдхэһэн байха юм.

Энэ хүдэлмэриин түсэбэй дүүргэлтын таһалдаһан шалтагаан юуб гэхэдэ, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Грачкин колхоздоо хэгдэжэ байһан хүдэлмэреэ өөрөө мэдэнэгүй. Малажалай фермэнүүдтэ, бригадануудта ямаршье даалгабари үгтөөгүй, энэ хүдэлмэри мүртэйгөөр эмхидхэгдээгүй. Нүхэр Грачкин «ябаха хүн үгы» гэдэг, теэд гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин һурагшад хүдэлмэридэ гаргагданагүй. Тиихэдэ бэлэдхэгдэһэн 47 тонно набшаһата тэжээлэй зариманиинь гуташанхай. Ажалай жаяг заршам айхабтар һула. Олонхи колхозниктуудынь набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабааданагүй.

Энэ колхоз үбһэ хуряалгадашье мүртэйгөөр бэлэдхэнэгүй. Гэбэшье, нуга гол газарайнь нотоон сабшажа эхилхээр болоо.

П. Ингадийский.

Силос дарана

МУХАРШЭБЭР. (Манай корр). Подлопатинска сельсоведэй Маленковой, Сутайн сомоной Калининай, Суулгын сомоной Андреевэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд 100-100 тонно силос дараад байна.

Һаяын үдэрнүүдтэ аймаг дотор сабшалангай һайн ургасатай участогуудай үбһэ түүбэрилэн сабшалга эхилхэнь.

„АНАРХИЗМ ГҮ, АЛИ СОЦИАЛИЗМ ГҮ?" ГЭҺЭН НҮХЭР СТАЛИНАЙ ЗОХЁОЛ

(Тунхаглагдаһанһаань хойшо 45 жэлэй ойдо)

1906 оной эсэстэ, дүшэн табан жэлэй саада тээ, «Ахали Цховреба», «Ахали Дроеба», «Чвени Цховреба» ба «Дро» гэжэ хэдэн олон грузинска большевистскэ газетэнүүдтэ «Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн гүнзэгы удхатай ба тодо һонороор найруулагдаһан гайхамшагта статьянууд тунхаглагдаһан байгаа.

Энэ хадаа 1905 оной декабрьдахи зэбсэгтэ восстаниин дарагдаһанай һүүлдэ революционно тэмсэлэй долгинуудай бууража байһан үе байба. Гэбэшье, хаанта Россин заха хизаарнуудаар: «Поволжьедо, Прибалтикада, Закавказьеда революционно тэмсэлэй долгинууд үшөөл үргэлжэлһөөр байһан юм. Хаанай жандармериин хэһээлгын отрядууд восстани хэһэн хүдэлмэришэн ангитай зэрлиг хатуугаар тэмсэжэ, революционно тэмсэлэй гуламтануудые үгы хэдэг байгаа.

Сүлөө бодолые ба революционно юумэ бүхэниие даралгада бүхы түхэлэй хуурмаг - социалистнууд жэрхэмшэгтэй муухай үүргэ дүүргээ. Тиихэдэ хороо бусалжа байһан бүхы эсернүүд, меньшевигүүд ба анархистнууд марксизм-ленинизмдэ эсэргүү илангаяа зэрлиг галзуу кампани ябуулаа. Анархистнууд Закавказьеда меньшевигүүдтэй единэ фронт байгуулаад, газетэнүүдээр дамжуулан марксизмда доболжо эхилһэн юм.

«Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн нүхэр Сталинай статьянууд халаа Маркс—Энгельс—Ленинэй һургаалай дайсадта хатуу сохилто хэһэн байна. Марксизмын хорото дайсад болоһон анархистнуудай бодото нюурые нүхэр Сталин энэ гениальна зохёол соогоо элирүүлэн харуулаад, тэдэниие үй бута сохиһон юм. Нүхэр Сталин Ленинэй һургаалай научна үндэһэ һуурие ба марксистска философиин революционно гол удхые эли тодоор найруулан харуулаа. Энээнэй ашаар, хүдэлмэришэд болбол марксизмын үнэн зүб байһанда гүнзэгыгөөр этигэһэн байна.

Энэнь һүрэг дайсадтай урда урдаһаа хаража тулалдаһан хүсэ ехэтэ уулын бүргэдэй тэмсэл мүн байгаа. Энэ тэмсэлдэ нүхэр Сталин илажа гараа һэн. Энэ хадаа пролетариадта харша али бүхы теоринуудта эсэргүү тэмсэлдэ эбсэшэгүй большевистскэ партийностиин үльгэр жэшээ, большевистскэ партиин теоретическэ үндэһэ һуурие ба марксистска теориин творческо хүгжэлтые толотомо һайнаар хамгаалгын үльгэр жэшээ байһан юм.

«Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн нүхэр Сталинай зохёол болбол философско тематика ба һургаалайнгаа талаар Ленинэй зохёолнуудтай нигта холбоотой байгаа. «Материализм ба эмпириокритицизм» гэжэ зохёол соогоо марксизмын теоретическэ үндэһэ һуурие нүхэр Ленинэй хамгаалан, марксистска философиие шэнэ шатада үргэһэндэ адляар, «Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн зохёол соогоо нүхэр Сталин диалектическэ материализмые буржуазно-анархическа добтолгоһоо аршалан хамгаалжа, марксизмын идеянүүдые хүгжөөһэн байна. Анархизм социализм хоёр хоорондоо тон ехэ илгаатай, анархистнуудай үзэл сурталынь үнөөхил тэрэ буржуазна үзэл суртал мүн гэжэ нүхэр Сталин Ленин шэнгеэр тодоруулан харуулаа.

Анархистнууд хадаа грузинска пролетариадай дунда ямаршье этигэлгүй ба хүндэгүй байһан юм. Ушар иимэһээ, тэдэнэр хүдэлмэришэдые мэхэлхын тула өөһэдыгөө «бодото» революционернүүд ба социалистнууд, коммунизмын талабаригшад гээшэбди гэжэ, тиихэдэ өөрынгөө «һургаалые» коммунистическэ гэжэ нэрлэдэг байгаа. Энэнь ямар «һургаал» байгааб гэхэдэ, тэдэнэр гүрэнэй шухала хэрэгтэйе огтолон буруушаадаг, пролетариадай диктатура тухай марксистска һургаалда эсэргүү тэмсэдэг, тэрэниие буржуазна гүрэнтэй адлидхадаг, пролетариадай политическэ партиин шухалые арсадаг, пролетарска революциие, хүдэлмэришэн анги таряашан хоёрой союзые буруушаадаг, арад зоной ба ангиин үүргые тоодоггүй, обществын хүгжэлтые зарим нэгэн личностьнүүдһээ дулдыдангяар тайлбарилдаг байгаа. Тэдэнэй һанамжын ёһоор, личностиин сүлөөлэгдөөгүй сагтань арад зоной сүлөөрэлгэ болохо аргагүй байгаа.

«Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн зохёол соогоо нүхэр Сталин анархистнуудай бүхы «шүүмжэлэлые», тэдэнэй бүхы контрреволюционно һанаашалгые бута сохёод, агуу ехэ марксистско-ленинскэ һургаалые эрхим һайнаар аршалан хамгаалаа. Нүхэр Сталин болбол пролетариадай революционно ангиин тэмсэлэй тон шухала зорилгонуудтай таһаршагүй холбоотойгоор марксизм-ленинизмын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр тодорхойлоо. Энэ классическа философско зохёол дотор марксизмын бүхы гол хубинуудай—диалектическэ болон историческа материализмын ба научна социализмын доторой единствонь үндэһэлэгдөө.

* * *

Нүхэр Сталин болбол анархизмын ба материализмын үндэһэлэгдэн байгуулагдаһан принципүүдэй эбсэшэгүй тад ондо ондоо байһан тушаа зааха зуураа, зохёолойнгоо эхиндэнь итгэжэ бэшэнэ:

«Анархизмын гол үндэһэ һууринь—**личность** болоно, тэрэниие сүлөөлэлгэ хадаа, тэрэнэй һанамжаар, арад зониие ба коллективые сүлөөлэлгын гол условинь болоно. Анархизмын һанамжаар, личностиин сүлөөлэгдөөгүй байгаа сагта арад зоной сүлөөрэлгэ болохо аргагүй, тиимэһээ тэрэнэй лозунгнь: «Бүхы юумые личностиин түлөө» гэдэг байба. Харин марксизмын гол үндэһэ һууринь — **арад зон** болоно, тиин тэрэниие сүлөөлэлгэ хадаа, тэрэнэй һанамжаар, личностиие сүлөөлэлгын гол условинь болоно. Ондоогоор хэлэхэдэ, марксизмын һанамжаар, арад зоной сүлөөлэгдөөгүй байгаа сагта личностиин сүлөөрэлгэ болохо аргагүй байна, тиимэһээ тэрэнэй лозунгнь: «Бүхы юумые арад зоной туһада» гэдэг юм.». (И. Сталин Зохёолнууд, том 1, нюур 296).

Энэ сталинска заабари хадаа социалистическэ революциин ба социализмын байгуулалтын практикаар баталагдан гэршэлэгдээ. Социалистическэ революци болбол ажалша олониитые капитализмын дарлалтаһаа сүлөөлөөд, манай орон доторхи тус тус личность бүхэнэй хүсэ ба шадабариин бадаран хүгжэхэ условинуудые хангаа.

Общественнэ хүгжэлтын хуулиёһонууд тухай единэ ба бүрин түгэс үзэл суртал—эгээн түрүү чауна мүн болоһон марксистска һургаалай гол принципүүдые тайлбарилха зуураа, нүхэр Сталин марксизмын классическа тодорхойлолго үгэһэн байна:

«Марксизм—энэ хадаа гансахан социализмын теори бэшэ, энэ хадаа бүрин түгэс үзэл суртал, философско системэ мүн, тэрээнһээ Марксын пролетарска социализм өөрөө гаража ерэнэ. Энэ философско системэ болбол диалектическэ материализм гэжэ нэрлэгдэдэг юм» (нюур 297).

Өөрынь теоретическэ үндэһэ һуури болоһон марксизмын философитой пролетарска социализмын таһаршагүй холбоотой байһан тушаа гениальна бодол нүхэр Сталинай энэ гүнзэгы теоретическэ заабари дотор харуулагдана.

Марксистска теори ба практика хоёрой дотоодын таһаршагүй единствотэй байһые тэмдэглэхэ зуураа, марксизм гээшэ бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор гүнзэгы үндэһэнүүдтэй юм, тиин энэнь тэрэнэй дабагдашагүй ба диилдэшэгүйн хүсэн мүн гэжэ нүхэр Сталин зааһан байна.

Нүхэр Сталинай сэсэмэргэн заабаринь түүхээр баталагдан гэршэлэгдэжэ байна. Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалта, советскэ арадай туйлаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ социализмын амжалтанууд, арадай демократиин оронуудай туйлалтанууд, англо-американска империализмда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй туг доро дэлгэрһэн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ургалта—эдэ бүгэдэ хадаа марксизм-ленинизмын диилдэшэгүй бата бэхи байһан тухай эли тодо гэршэ мүн. Тэрэшэлэн олон тоото дайсад — меньшевигүүд, эсернүүд, анархистнууд, буржуазна националистнууд ба уласхоорондын оппортунистнууд-реформистнуудай хяа бута сохигдоһон ябадал хадаа марксизм-ленинизмын түгэлдэр хүсэнэй бодото баримта мүн.

* * *

«Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн зохёолойнгоо түрүүшын бүлэг соо нүхэр Сталин марксистска диалектическэ методэй гол заабаринуудые найруулан, саашадань хүгжөөнэ. «Диалектическэ метод гээшэ юуб? — гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ, — общественнэ ажабайдал саг үргэлжэ хүдэлжэ ба хүгжэжэ байдаг юм гэжэ хэлсэдэг. Теэд энэнь зүб: ажабайдалые ямар нэгэн хубилашагүй ба сарсан тогтошоһон юумэн гэжэ тооложо болохогүй, тэрэ хадаа нэгэл хэмжээн дээрээ хэзээдэшье тогтон байшадаггүй, тэрэ хадаа мүнхэдөө хүдэлжэ байдаг, мүнхэдөө һандаржа ба бии боложо байдаг. Тиимэһээ ажабайдал дотор **шэнэ ба хуушан, ургажа байһан ба үхэжэ байһан**, революционно ба контрреволюционно юумэн хэзээдэ **бии байдаг**». (нюур 298).

Общественнэ ажабайдалда шэнэ юумэн ходо ургажа ба хуушан юумэн хосоржо байдаг гэһэн мэдэрэл шиидхэхы удхашанартай юм. Шэнэ юумэнэй диилдэшэгүй тухай, хуушан юумые тэрэнэй зайлашагүй илаха байһан тухай заабари нүхэр Сталин үндэһэлэн зохёогоо.

«Ажабайдал дотор түрэжэ байһан ба үдэрһөө үдэртэ ургажа байһан юумэн—дабагдашагүй, тэрэ-

Энэ жэлдэ Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно. заводой булад шудхалгын цехын уралан нарижуулагшадай 12 дурадхалнууд үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдэб. Тэдэнь 120 мянган түхэригэй арбилалта үгэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цехын уралан нарижуулагшад — инженер-технолог Н. Костин, инженер-экономист Ф. Петров гэгшэд дурадхалнуудаа зүбшэн хэлсэжэ байна.

В. Муллерай фото.

Мастер Кочеровой дүй дүршэлhөө

Модо урадхуулгын Дээдэ-Үдын участогта ажалладаг нүхэр А. М. Кочеров мастер-начальнигтай дистанциин модо урадхуулагшад амжалта ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Энэниие тэдэнэр хайшан гэжэ туйланаб гэхэдэ, дистанциин мастер-начальник Архип Маркович Кочеров пикетчигүүдэйнгээ дунда агитационно-ойлгуулалмжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна, тэдэнэй харюусалга ба ажалай жаяг заршамые эрид дээшэлүүлнэ.

Мастер-начальник нүхэр Кочеров үни удаан саг соо модо урадхуулга дээрэ ажаллажа, мэргэжэл ехэтэй мастер болоо. Мүнөө даалгабарита уялгадаа харюусалгатайгаар хандадаг хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болонхой. Тэрэ хадаа өөртөө ба мэдэлдээ байгшадта шанга эрилтэ табидаг, туhалдаг юм. Тиимэhээ, хүдэлмэришэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоо. Архип Маркович модошодойнгоо хэжэ байhан ажал хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгадаг, тэдэнэрые, илангаяа модо урадхуулгада эгээн түрүүн ерэhэн колхознигууд-сезонникнигуудые үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэлдэ hургадаг байна. Бригада бүхэнэй үдэртөө хэхэ даалгабариие бригадирнуудай болон стахановецуудай хабаадалгатайгаар зохёохоhоо гадна, тус даалгабариин дүүргэлтын дүнгые хүдэлмэриин үдэрэй hүүлээр гаргадаг, үглөөдэр хэхэ хүдэлмэриин түсэб зохёодог юм. Үдэрэй даалгабариин дүүргэлтые гансахан тоогой талаар бэшэ, илангаяа шанарай талаар hайса шалгажа, модошон бүхэнэй олоhон салингай хэмжээе мүнөөнэй шэнэ системээр тодорхойлдог байна. Тиихэдээ, гүрэнэй мүнгыс арбилха тушаа снсо анхарал табидаг юм.

Патриот Кочеров гансахан лэ ажахын асуудалаар hонирхоод, хүтэлбэреэ хизаарладаггүй. Тэрэ хадаа модошодойнгоо культурнаар амарха, hайнаар эдеэлхэ тушаа онсо анхаралаа табидаг. Тэдэнэрые политическээр хүмүүжүүлжэ, коммунизмын барилгануудтай танилсуулдаг юм. Эндэхи модошод лекциин, элидхэлэй болоходо, кинокартинын харуулагдахада тэрээндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Тус дистанциин модошодой лунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Стахановецуудай түрүү методые үйлэдбэри дээрээ үргэнөөр нэбтэрүүлнэ.

Нүхэр Кочеров мастертай дистанциин участок 17 километр ута газарта модо урадхуулдаг байна. Энэ участогые бусад участогуудтай сасуулаад үзэбэл, ехэ олон hалаануудтай, набтар эрьетэй газарта оршоно. Тиимэhээ, модо урадхуулхада ехэхэн түбэгтэй юм. Гадна, технологическа процессэй ёhoop энэ участогта 90 хүн хүдэлмэрилхэ ёhотой байгаа. Теэд, мүнөө 53 хүн хүдэлмэрилжэ, 90 хүнэй хэхэ ажалые дүүргэнэ. Энэ хадаа тус участогта модошодой ажалай зүбөөр эмхидхэгдэhэнэй эли тодо гэршэ мүн.

Пикедүүдые дамжан тус участогта ерэhэн модонууд зааханшье hаатангүй, саашаа урадхуулагдадаг. Мастер Кочеровой дистанциин бригаданууд мүнөө үдэрэйнгөө нормонуудые хододоо 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Нүхэд Иван Казазаев, Дмитрий Баженов болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригаданууд үндэр бүтээсэ туйлан хүдэлмэрилжэ, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Мүнөө тус дистанциин модо урадхуулагшад монсогоршье модо гээхэгүйбди гэhэн уялга абаад, эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байна.

Мастернууд нүхэд Леонтьев, Татауров болон бусадай хүтэлбэрилдэг гээгдэнги бригаданууд Архип Марковичын хүтэлбэрилдэг дистанциин баян ба түрүү дүй дүршэлые халан абаха үүргэтэй.

А. Анатольев.

Манай республика дотор

Аймагай спартакиада үнгэргэгдэбэ

Июлиин 1-дэ Иволгын аймцентртэ олон тоото спортсменүүдэй хабаадалгатайгаар аймагай спартакиада үнгэргэгдэбэ.

Спартакиада национальна спортоор (hур харбалгаар) эхилээ. Эндэ 21 эрхим hур харбагшад мүрысөө. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 76 наhатай үбгэжөөл нүхэр Цыденов hур харбалгаар абажа болохо 4 очкоhоо 4-ые абажа, түрүү hуури эзэлhэн байна. 2-дохи, 3-дахи hууринуудые баhал тэрэ колхозой колхознигууд нүхэд Катуков, Надмитов гэгшэд эзэлээ.

Бурят барилдаанда 36 бүхэ хабаадаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой залуу барилдаашан нүхэр Галсанов илажа гараа. 2-дохи hуурие нүхэр Гармаев (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), 3-дахиие нүхэр Халзанов («Улаан-Оронго» колхоз) гэгшэд эзэлhэн байна.

Хүнгэн атлетикээр 100 метртэ гүйлгэдэ эрэшүүлэй дундаhаа нүхэр Шайдуров (аймцентрын команда) 12,4 секунда соо ерэжэ, түрүүлээ. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа нүхэр Гармаева 14,6 секунда соо ерэжэ, түрүү hууридa гараа. 1000 метртэ гүйлгэдэ «8-е марта» колхозой спортсмен М. С. Осипов 2 минута 36 секунда соо ерэжэ, эрхим амжалта туйлаба.

100-100 метрын 4 шататай эстафетэдэ аймцентрын команда түрүүлжэ гараа. Хоёрдохи hуурие Каленовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой команда эзэлээ.

Тэрэшэлэн диск шэдэлгэ ба ядро түлхилгөөр мүрысөөнүүдтэ эхэнэрнүүдэй дундаhаа нүхэр Шунукова (аймцентр), эрэшүүлэй дундаhаа нүхэр Нестеров («Кожевник» команда) гэгшэд түрүүлhэн байна.

Гүйгөөшэ моридой hэрёогоор Иволгын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз түрүү hууридa гараа. Спартакиадада илалта туйлагшадта физкультура ба спортын аймагай комитедэй призүүд ба грамотанууд барюулагдаhан байна.

С. Сагадаров.

Трактористнууд библиотекэтэй болобо

Гүрэнэй банкын Бичурска отделениин ба нөөсэлгын кассын коллективүүд Бичурын МТС-эй № 4 тракторна бригадые шефтээ абанхай. Тэдэнэр хабарай тарилгын эхилхэhээ хойшо тус бригадада элдэб туhаламжа ходоо үзүүлнэ.

hаяхан эдэ коллективүүд олон номуудые суглуулжа, шефтэ бригадаяа библиотекэтэй болгоо. Библиотекэдэнь уранhайханай, хүдөө ажахын ба бусад хэдэн арбаад номууд бии.

А. Молонов.

Халтар хара үнэгэдые үсхэнэ

Бурмонкоопсоюзай бэлэдхэлэй Управлениин Бабушкин городтохи ангай фермэ халтар хара үнэгэдэйнгээ тоо толгойе жэл ерэхэ бүри олошоруулна. Жэшээнь, 1950 ондо 122 гүлгэдые абаhан байгаа hаа, 1951 оной хахад жэлэй туршада 186 гүлгэ абаа.

Бурмонкоопсоюзай правлени тус фермын байра байдалыень hайжаруулгада 73 мянган түхэриг мүнгэ hомолоо. Мүнөө үнэгэдэй 24 шэнэ байранууд баригдажа эхилээ. Үнэгэдэй эдеэ хоол бэлдүүлдэг кухни заhабарилагдажа, тэдэнэй ябадаг хашаанууд үргэдхэгдэжэ байна.

Тиихэдэ фермын хүдэлмэрилэгшэдэй байдаг гэрнүүд заhабарилагдажа захалаа.

Фермын зоотехник нүхэр Ядыгина үнэгэдэй байрые сэбэрээр байлгаха, тэдэниие зүбөөр харууhалха ба гүлгэдынь хоролтодо оруулхагүйн тулада ехэхэн оролдолго гаргана.

Д. Данилов.

Үнэтэ дурадхал оруулаа

Зүүн-Сибириин түмэр замай Бабушкинска № 1 линейнэ участогай начальник нүхэр Алексеев хүндэ хүдэлмэринүүдые хүнгэдхэхэ талаар уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые оруулна. hүүлэй үедэ тэрэнэй ухаалан зохёолгын нэгэ дурадхалай ашаар столбнуудые зоолгын хүдэлмэри ехээр хүнгэдхэгдөө.

Урдань телеграфна столбнуудые зоолго дээрэ 7—8 хүн хүдэлмэрилдэг hаа, мүнөө 2 хүн тусхай кран хэрэглэн зоолгын бүхы хүдэлмэриие дүүргэдэг болоо.

Н. Святогор.

Мэргэжэл шэлэн олоно

Хориин дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагшад болбосоролой аттестадта экзаменуудаа барижа дүүргэ. Тиин hурагшад ерээдүй мэргэжэлээ шэлэн олоно. Виктор Дамеев горно инженер болохо хүсэлэнтэй. Тэрэ Иркутска горно-металлургическа институтда hураhаяа ошохо юм. Ю. Николаев Томско түмэрзамай институтда, Д. Дамеев Машанов хоёр Иркутска медицинскэ институтда, А. Содномов, Э. Шанцханова ба бусад Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутда орохо гэжэ шиидэнхэй.

А .Мангатаев.

Шэнэ конторотой болобо

Суултын сомоной Андреевэй нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой правлени (Мухаршэбэр) центрээ болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна.

Мүнөө тус колхоздо конторын шэнэ гэр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Дотооонь hаруул, уужам ба сэбэр. Хананuудаарнь вождьнорой портредүүд ба плакадууд хадаатай. Тиихэдэ шэнэ мебель магазинуудhаа худалдан абтажа табигдаа.

Д. Батомункуев.

„Агитаторай блокнодой" шэнэ номер

«Агитаторай блокнодой» 12-дохи номер ород ба бурят хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэжэ, худалдаанда гаргагдаба. Блокнодой тус номерто «Мүнөөдэрэй эгээл шухала зорилго» гэhэн түрүү бэшэг, нүхэр Байминай «Советскэ арадай материальна ажабайдалай ба культурын саг үргэлжын ургалта» гэhэн статья толилогдонхой.

«Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлhөө» гэhэн разделдэ Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин агитколлективэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые харуулhан И. Попковой «Эрхим агитколлектив» гэhэн статья толилогдоhон, тэрэшэлэн агитаторнуудай июль hара соо хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ түсэб, темэ ба литература заагдаhан байна.

Фото-иллюстрированнэ выставкэ

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ Хитадай коммунистическэ партиин 30 жэлэй ойдо зорюулагдан, «Хитадай арадай республика» гэhэн фото-иллюстрированнэ выставкэ эмхидхэгдэбэ.

Хитадай компарти болбол хитад арадай агууехэ түүхэтэ илалтые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша мүн, тэрэ хадаа арадай республикада шэнэ ажабайдал байгуулгые амжалтатайгаар хүтэлбэрилнэ. Энээниие харуулhан материалнууд тус выставкэдэ табигданхай.

Улан-Үдынхид энэ выставкые тон hонирхон олооро харана.

Д. Жарков.

АГЫН hОНИНУУД

hУР ХАРБАЛГААР МҮРЫСЭНЭ

Округ дотор hур харбалгаар мүрысөөн дэлгэржэ байна. Колхозуудаар команданууд эмхидхэгдээд, энэ спортоор мүрысэжэ эхилээ.

hаяхан окружной центр — Агинскда багшанарай ба эмхи зургаануудай командануудай хоорондо болоhон мүрысөөндэ багшанар илаа. Ойрын үдэрнүүдтэ hур харбалгаар сомонуудай эрхим командануудай мүрысөөн болохонь.

КОНКУРСЫН ДҮН ГАРГАГДАБА

ВКП(б)-гэй окружкомой пропаганда ба агитациин таhаг, «Агын үнэн» газетын редакци хоёрой соносхоhон ханын эрхим газетэнүүдэй конкурсын дүн гаргагдаба.

Конкурсын жюри Хара-Шэбэрэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой «Колхозник», педучилищиин «Залуу багша», дунда hургуулиин «Илалта» гэжэ ханын газетэнүүдые эрхимдэ тоолоод, шангуудые барюулба.

МОРИНОЙ ЗАВОДОЙХИДОЙ ТУhАЛАМЖА

Бурят-Монголой моринной заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад хоёр үдэрэй воскресник эмхидхэжэ, Сагаан-Уулын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малай байра барилгада туhалба.

Тэдэнэр хоёр үдэр соо стахановскаар хүдэлмэрилжэ, 500 толгой хониной багтаамжатай типовой байрын барилгые дууhалсаа. Колхозой правлени мориной заводойхидто халуун баяр хүргэhэн байна.

ЮННАДУУДАЙ СТАНЦИДА

Энэ жэлдэ окружной эдир юннадууд станцидаа ехэхэн хүдэлмэри хээ. 2 гектар талмэйе хабтагайгаар хоройлжо, дотооонь 8 ондоо сортын хартаабха ба олон янзын жэмэстэ модонуудые, овощьнуудые таряа.

Ерэхэ хабар юннадуудай хүсөөр үшөө хахад гектар газарта жэмэстэ модонууд hуулгагдахаар хараалагдана.

Б. Дамдинжапов.

Барилга үргэнөөр ябуулагдана

Кяхта. Калининай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ ниитынгээ малда шэнэ байрануудые барихын тулада модо ехээр бэлэдхэhэн юм. Мүнөө барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа захалаа.

5000 шубуунай байха байрын барилга дүүрэхэ дүтэлөө. Мүн 100 гахайн, 100 үхэрэй ба 500 хониной багтаамжатай байранууд түргэн темпээр баригдажа байна.

Ц. Цыремпилов.

нэй урагшаа шэглэhэн хүдэлөөе зогсоохо аргагүй юм. Тодорхойлон хэлэхэдэ, жэшээнь, ажабайдал дотор пролетариат анги болон түрөөд, үдэрhөө үдэртэ ургажа байгаа hаа, тэрэ мүнөөдэр хэдышье шадалгүй hула ба үсөөн тоотой байбашье, эсэсэй эсэстэ ябашье илаха байна. Юундэ? Юундэб гэхэдэ, энэ хадаа ургажа байна, шангадажа ба урагшаа ябажа байна. Харин, тад hөөргэ, ажабайдал дотор үмхирэн хуушаржа, үхэл тээшээ тэгүүлжэ ябаhан юумэн мүнөөдэр баатар хүсэтэй байгаашье hаа, зайлашагүй диилдэхэ ёhотой юм» (нюур 298—299).

«Анархизм гү, али социализм гү?» гэhэн нүхэр Сталинай зохёол дотор түрүүшынхеэ найруулагдалан, хожомынь тэрэнэй «Диалектическэ ба историческа материализм тухай» классическа зохёол доторнь хүгжөөгдэhэн энэ гениальна теоретическэ заабаринь большевистскэ партиин гартахи хүсэн түгэлдэр зэбсэг болонхой, энэнэй туhаламжаар оролой хүдэлмэришэн анги бүхы гурбан революцида илажа гараа, тус заабаринь социализм байгуулгын үедэ ажалшадые зоригжуулаа, мүнөө коммунизм байгуулжа байhан үедэ урагшаа дабшалгада уряалhан туг болонхой. Сталинска идеянүүд хадаа империализмын зайлашагүй илагдаха ба шэнэ юумэнэй—бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй илаха байhан тухайда бата этигэлээр гадаадын оронуудай ажалшадые зэбсэглээ.

Дэлхэйн хүгжэлтын удхые шэнэ ба хуушан юумэнэй хоорондохи тэмсэл мүн гэжэ тодорхойлхо зуураа, нүхэр Сталин болбол хүгжэлтын процессэй бололог тэдэ формонуудые элирүүлэн харуулна. Хүдэлөөн гээшэ эволюционно ба революционно хоёр формотой байдаг юм гэжэ нүхэр Сталин заана. «Эволюци болбол революциие бэлэдхэдэг ба тэрээндэ хүрьhыень байгуулжа үгэдэг, тиихэдэ революци хадаа эволюциие дүүргэдэг ба тэрэнэй саашанхи хүдэлмэридэнь туhалдаг юм» (нюур 301).

«...Диалектическэ методэй хараа дээрэhээ харахада,—гэжэ нүхэр Сталин заана,—эволюци ба революци, тоогой ба шанарай хубилалтанууд—энэ хадаа тэрэ нэгэл хүдэлөөнэй хоёр шухала формонууд мүн» (нюур 309).

* * *

Тус зохёолойнгоо хоёрдохи бүлэг соо нүхэр Сталин Марксын материалистическэ теориие саашадань гүнзэгыгөөр хүгжөөнэ. Идеалистнуудай ба вульгарна материалистнуудай политическэ хорото үзэлнүүдые хайра гамгүйгөөр шүүмжэлнэ. Хүнэй ухаан мэдэрэл материhээ түрүүлэн бии болоо юм гэhэн идеалистнуудай баталамжые нүхэр Сталин буруушаан, бута сохино.

«Идеальна тала, юрэнхыдөө ухаан мэдэрэл хүгжэхэдөө материальна талын хүгжэлтые түрүүлэн ябадаг юм гэhэн бодол буруу байна,—гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ. —Амита бодосуудай үшөө үгы байхада, гадаада «амигүй» гэжэ нэрлэгдэдэг байгаали бии болоод байгаа. Түрүүшын амита бодос ямаршье ухаан мэдэрэлгүй, харин гансал нүлөөлэгдэхэ шанартай байhан ба мэдэрэлгын түрүүшын эхин үрэнүүдтэй байhан юм. Удаань, амитанай организмын бүрилдэхэтэй ба тэдэнэй нервнэ системын хүгжэхэтэй дашарамдан, тэдээндэ мэдэрхэ шадабари аажамаар хүгжэжэ, тэрэнь байн байн ухаан мэдэрэл болоhон байна. Тиимэ болохолоороо, байгаалиин хүгжэлтын түүхэ хадаа идеализм гэдэгые үндэhөөрнь буруушаана».

Дэлхэй дээрэ баhа материальна ба идеальна юумэнүүд зэргэлэн, бэе бэеэ даагаад оршожо байдаг, идея ба материин хоорондо саг үргэлжэ тэмсэл боложо байдаг юм гэжэ баталан хэлэдэг дуалистнуудай үндэhэ баримтагүй үзэл харааешье нүхэр Сталин буруушаана.

«Дэлхэй дээрэ идеальна ба материальна үзэгдэлнүүдэй бии байдагынь лабтай, гэбэшье, энэ хадаа тэдэнэр бэе бэедээ эсэргүүсэдэг юм гэhэн удхатай огто бэшэ бшуу. Харин, hөөргэ, идеальна ба материальна талануд гээшэ тэрэ нэгэл байгаалиин гү, али обществын хоёр ондоо формонууд мүн, тэдэниие бэе бэеhээнь hалгаан, ойлгожо болохогүй, тэдэнэр хамтадаа оршон байдаг, хамтадаа хүгжэдэг ба тиимэ болохолоороо тэдэнэр бэе бэедээ эсэргүүсэдэг юм гэжэ бодохо ямаршье баримта бидэндэ үгы байна.

Тиимэ хадаа, дуализм гэдэг үндэhэ баримтагүй байhан болоно» —гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ.

Материальна болон идеальна юумэнүүдэй харилсаан ба единство тухай нүхэр Сталинай энэ заабари хадаа ухаан мэдэрэлэй эдэбхитэй үүргые арсаhан вульгарна материалистнуудташье ехэ сохилго болоhон байна.

Нүхэр Сталинай энэ зохёол доторнь мүн материалистическэ диалектикэдэхи нүгөө шухала проблемэшье—байгаалидахи ба обществодохи үзэгдэлнүүдэй хүгжэлтын процесс соогуур формо удха хоёрой ямар харилсаатай байдаг тухай проблемэшье гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээ. Формо удха хоёрые бэе бэеhээнь hалгаажа болохогүй. Гэбэшье, хүгжэлтын ябаса соогуур удхань формоhоо түрүүлэн ябадаг, харин формонь удхаhаан гээгдэдэг юм. Тиимэhээ анархистнууд болбол формо удха хоёрой хоорондо иимэ конфликт байдаг хадань, марксизмын хараагай ёhoop, удхань формогүйгөөр байжа болохо юм гэжэ багсааhан байна. Тус асуудалай гол удхые анархистнуудай ойлгоогүй байhые элирүүлэн харуулха зуураа нүхэр Сталин иигэжэ заана:

«Ушарынь хадаа конфликт болбол юрэнхыдөө удха ба формо хоёрой хоорондо байдаггүй, харин шэнэ формо бэдэрэн, тэрээн тээшэ тэгүүлдэг шэнэ удха ба хуушан формо хоёрой хоорондо байдаг юм» (нюур 318).

Капиталистическэ обществын түүхэнь нүхэр Сталинай энэ теоретическэ заабариие бүрин түгэс баталан гэршэлнэ. Капиталистическэ общество дотор хуушан формо ба шэнэ удха хоёр бэе бэедээ зүрисэлдэжэ, социальна революцида асардаг, тэрэнь хуушан формые усадхажа, шэнэ удхада таараха шэнэ формоор тэрэниие hэлгэдэг байна.

Социалистнууд-утопистнууд ба анархистнууд өөhэдынгөө идеалнуудые «ухаан бодолой болон үнэн зүб ушарай мүнхэ принципүүд» дээрэhээ үндэhэлэн тайлбарилдаг hэн. Тиимэhээ тэдэнэй «идеянүүд» ба «программануудынь» саг үргэлжэ буруу hүрэшэдэг бэлэй, юуб гэхэдэ тэдэнь бодото хүрьhэгүй байдаг ба материальна ажабайдалай условинуудые харалсангүйгөөр байгуулагдадаг байгаа.

Эдэ бүхы идеалистическэ үзэлнүүдые нүхэр Сталин эрид буруушаан шүүмжэлээд, экономическа условинуудые тоодоггүй ба тэдэнэй хүгжэлтэдэ түшэглэдэггүй байhан тэдэ бүхы идеалнууд хэрэггүй ба хүлеэн абташагүй юм гэжэ заана.

«Хэрбээ хүнүүлэй ухаан мэдэрэл, тэдэнэй ёhо заншалнуудынь гадаада условинуудаар тодорхойлогдодог юм hаань, хэрбээ юридическэ ба политическэ формонуудай хэрэггүй байhаниинь экономическа удха дээрэhээ үндэhэлэн гарадаг юм hаань, экономическа харилсаануудтай хамта арадай ёhо заншалнуудай, тэрэнэй политическэ журамуудай үндэhөөрөө нэгэ мүhэн хубилхынь тулада тэдэ экономическа харилсаануудые үндэhөөрнь шэнэдхэн байгуулха ябадалда бидэнэй туhалха ёhотой байhамнай элитэ», —гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ.

Нүхэр Сталинай эдэ гениальна заабаринуудые хүтэлбэри болгожо, большевистскэ парти Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революци соогуур илаа, пролетариадай диктатура байгуулаа, коммунизмын байгуулалтада хүдэлмэришэн анги ба бүхы ажалшадые зоригжуулаа.

* * *

Зохёолойнгоо гурбадахи бүлэг соо нүхэр Сталин историческа материализмын гол асуудалнуудые, диалектическэ материализмhаа дулдыдан гарадаг тэрэнэй сэхэ тобшолол мүн байhан пролетарска социализмын теориие шэнжэлнэ.

Капитализмын зайлашагүй hандаран унаха ба социализмын илаха байhаниие нүхэр Сталин научна ёhoop, обществын хүгжэлтын хуули ёhонуудай үндэhөөр баталан харуулна.

Капитализмые хүдэлмэришэн ангиин үгы хэхэ арга замыень нүхэр Сталин заажа үгөө. Капитализмые hандарган унагаажа, социализмын илалта туйлаха пролетариадай эгээн үнэн зүб аргань—эбсэшэгүй ангиин тэмсэл болоно.

Социалистическэ революци, пролетариадай диктатура болбол капиталистическэ байгуулалтые хүдэлмэришэн ангиин hандарган унагааха байhан гол ба шиидхэхы аргань мүн гэжэ нүхэр Сталин заана. Гэбэшье, засагаа дайлан абахын тулада пролетариат нигтаран нэгэдэхэ ёhотой байна. Имагтал өөрынгөө политическэ мэдэрэлтэй ба эмхидхэлтэй байhаараа хүсэтэй единэ пролетарска арми хадаа капитализмые hандарган унагаажа шадаха юм. Тиимэhээ социалистическэ революциие бэлэдхэхэ ба бэелүүлхын тулада пролетариадта дайшалхы политическэ парти хэрэгтэй болоно. Энэ партинь, нүхэр Сталинай зааhан ёhoop, ангиин парти, революционно парти, интернациональна парти байха ёhотой.

Иимэ шэнэ түхэлэй дайшалхы партиие Ленин Сталин хоёр байгуулаа. Зориг бадаруулагша марксистско-ленинскэ мировоззренеэр зэбсэгжэhэн большевистскэ парти манай ороной ажалшадые коммунизмын замаар урагшань хүтэлжэ ябана.

* * *

«Анархизм гү, али социализм гү?» гэhэн нүхэр Сталинай зохёолынь Грузиин хүдэлмэришэдые политическэ гэгээрүүлхэ хэрэгтэ, марксизм-ленинизмын дайсадтай тэмсэхэ ябадалда туйлай ехэ үүргэ дүүргээ. Анархистнууд ба бусад лжесоциалистнууд хяа бута сохигдоhон байгаа.

Нүхэр Сталинай тус зохёолынь большевизмын теоретическэ үндэhэ hууринуудые үндэhэлхэ ба хүгжөөхэ хэрэгтэ үшөө ехэ үүргэ дүүргээ, мүнөөшье энэнь туйлай ехэ удхашанартай байна. Энэ зохёолынь манай ороной ажалшадые коммунизм байгуулха тушаа творческо ажалда зоригжуулна, марксизм-ленинизмын илагдашагүй идеологическа зэбсэгээр ахадүү коммунистическэ партинуудые зэбсэглэнэ, шуhата империализмда эсэргүүсэн, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал байгуулхын түлөө революционно тэмсэлэй замые бүхы оронуудай арадуудта гэрэлтүүлэн заана.

М. Шатунов.

Александр Терехин гэгшэ горно-промышленна һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Галуута-Нуурай Рудоуправлениин № 5 шахтада дүрбэдэхи жэлээ ажаллажа байна. Тэрэ хэдаа стахановска ажалай методые шудалаад, һарынгаа даалтабарипе хододоо 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановец-проходчик А. Терехин шулуу нүүрһэ малтажа байна. М. Минеевэй фото.

Һурагшадай һайшаалтай эдэбхи

Бичурын аймагай Мало-Куналейскэ дунда һургуулиин пионернүүд ба һурагшад набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэнь колхозуудта туһалая гэжэ аймагайнгаа бүхы һургуулинуудай һурагшадта хандаһан байгаа. Тэдэнэр абаһан уялгаяа эрхимээр дүүргэжэ байна. Һурагшад түрүүшынгээ воскресник хэжэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо 100 гаран центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ. Һурагшад Аня Сидорова, Катя Смолина, Гоша Фурман ба бусад илангаяа һайнаар хүдэлмэрилөө.

Мүн тус һургуулиин һурагшад Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой 120 гектар таряанай буртаг үбһэ түүһэн байна. Ингэжэ тэдэнэр тус колхоздо бага бэшэ туһа хүргэнэ.

Бага-Куналейскэ һургуулиин һурагшадай һайшаалтай үүсхэлые Еланска долоонжэлэй, Билютайска, Петропавловска, Сухоручьевска эхин һургуулинуудай һурагшад халуунаар дэмжэн абаа. Тэдэнэр воскреснигүүдтэ гаража, колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэнэ.

Ф. Степанов.

Радиогоор концерт дамжуулна

Мухаршэбэрэй аймагай радиоузел энэ жэлдэ һонирхолтой олон концертнүүдые радиогоор дамжуулаа. Эдэ концертнүүдые Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин уранһайханай самодеятельностиин кружогойхид табина. Тэдэнэй концертнүүдые аймагай ажалшад ехэ һонирхон шагнадаг юм.

Уранһайханай самодеятельностиин кружогой хүдэлмэридэ тус һургуулиин багшанар ба һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һурагшад Александр Сажин, Екатерина Бельская, Зина Дорощук, Надя Петрякова, Всеволод Иванов ба бусад ирагуу һайханаар дуу дууладаг, уран гоёор шүлэг уншадаг юм. Саша Карбаинов ба Ваня Челночков гэгшэд плясовой номернуудые ехэ шадабаритайгаар гүйсэдхэдэг.

Тус кружогой программа соонь советскэ композиторнуудай дуунууд, СССР-эй арадуудай танцанууд оролсоно. Мүн тэдэнэр зүжэг наада табина.

Һурагшад радиогоор дамжуулхаһаа гадна, колхозуудай клубуудта концерт табина. Тэдэнэр Сталинай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта, Хонхолойн ба Гашейн МТС-үүдтэ концерт табяа.

О. Чимитов.

Сэнгэлиг хүхюугээр амарна

Ой модоор, үбһэ ногоогоор элбэг, үзэсхэлэн һайхан газарта медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой пионерскэ лагерь нээгдэнхэй. Тус лагерь Прибайкальска аймагай Ильинка тосхоной хажууда юм. Тэндэ пионернүүд ба һурагшад сэнгэлиг хүхюугээр, элүүр энхээр амаржа, шэнэ хүсэ нэмэн бэеэ һайжаруулна. Тус лагерьта 280 хүүгэд амаржа байна. Тэдэнэр долоон отряд боложо таһаранхай. Отряд бүхэндэ пионервожата, физрук ба хүмүүжүүлэгшэ бии. Тэдэнэр хүүгэдэйнгээ дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ, амаралтыень зүбөөр эрхилнэ.

Лагерьта амарагшад библиотекын уншалгын залда ерэжэ, һонин һонин номуудые, шэнэ газетэ ба журналнуудые уншана. Тэрэшэлэн амаралгын тусхай залнууд соо шатар, даам ба бусад нааданууд эмхидхэгдэнэ. Спортдо дурлагшад футбольно ба волейбольно талмайнууд дээрэ наадана. Мүн спортивна элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Тэндэ драматическа, дуунай, кукольна театрын, танцын, уралалгын кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ кружогуудай занятинууд үдэр бүхэндэ үнгэргэгдэнэ. Пионернүүд Ильинскэ амаралгын гэртэ ошожо, концерт табяа. Тэдэнэр советскэ композиторнуудай дуунуудые ирагуу һайханаар дуулаһан, шүлэгүүдые уран гоёор уншаһан ба танцевальна номернуудые харуулһан байна.

Энэ лагерьта амарагшад Советскэ Союзай Герой нүхэр Смирновтой һаяхан уулзаа. Нүхэр Смирнов Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ советскэ сэрэгшэдэй ба өөрынгөө харуулһан баатаршалганууд тухай тэдээндэ ехэ һонирхолтойгоор хөөрөө. Мүн эб найрамдалай түлөө бүхы дэлхэйн прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй тэмсэл тухай тэрэ хөөрөө.

Хүүгэдэй амаралтые сэнгэлиг хүхюунээр эмхидхэхэ хэрэгтэ тус лагериин начальник Ольга Павловна Прыловская, пионервожатанар В. Яковлева, Т. Дмитриева ба бусад ехэ анхарал оролдолго гаргана. Тэрэнэйнь ашаар пионернүүд ба һурагшад ехэ һайнаар, баяртай хүхюугээр амаржа, шэнэ хүсэ нэмэжэ байна.

Н. Бадмацыренова.

Кино харуулгые тоодоггүй хүтэлбэрилэгшэд

Яруунын аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд кино харуулгые тоодоггүй байна. Жэшээнь, Үльдиргын сомоной Калининай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Михалёв), Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Житихин) колхозуудай клубууд соонь ядахадаа һандалинуудшьегүй юм. Тиимэһээнь колхознигууд хүл дээрээ байжа кино хараха гү, али гэртэһээ стулнуудые асарха баатай болоно.

Мүн эдэ клубуудай сонхонуудынь эбдэрхэй, досоонь ариг сэбэр сахигдадаггүй, шорой тооһотой, ехэ муухай байдаг. Кино харуулхын урдатээ клубаа сэбэрлүүлыт гэжэ киномеханигууд тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ нэгэнтэ бэшэ һануулаа юм.

«Энэ —клубые даагшын хэхэ хүдэлмэри» гэжэ тэдэнэр һэнгэргүйгөөр харюусадаг. Теэд, тус колхозуудта клубуудые даагшанар гэжэ байхагүй. Эндэхи хүтэлбэрилэгшэд клубуудаа хэрэгтэй юумэнүүдээрнь гүйсэд хангажа, гэшүүдтээ культурнаар ба һайнаар кино харуулха зэргэтэй.

Ц. Дандаров.

ХИТАДАЙ КОМПАРТИИН 30 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ ҺАЙНДЭРЛЭЛГЭ

ПЕКИН, июлиин 1. (ТАСС). Хитадай коммунистическэ партиин 30 жэлэй ойе мүнөөдэр тэмдэглэхэ зуураа, централька газетэнүүд Хитадай компартиин 30 жэлэй ойдо зорюулагдан Пекиндэ үсэгэлдэр болоһон ехэ митинг тухай тоосоое томо гаршагтайгаар түрүү хуудаһануудай дээрэ толилоо. Марксын, Энгельсын, Ленинэй, Сталинай, мүн Мао Цзе-дунай, Лю Шао-циин, Чжоу Энь-лайн ба Чжу Дэйн портредүүд газетэнүүдтэ толилогдоо.

Хитадай компартиин 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ абтаһан амаршалгын иимэ телеграммые газетэнүүд толилоо:

Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

ПЕКИН.

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет Хитадай Коммунистическэ ахадүү Партиие, тогтоһоор 30 жэлэй ойтойнь дашарамдуулан, амаршалжа, баяр хүргэнэ.

Шалгарһан вождь нүхэр Мао Цзе-дун түрүүтэй Хитадай Коммунистическэ Парти Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ дааха байдалай түлөө героическа тэмсэлдэ хитад арадые зоригжуулһан ба эмхидхэһэн, мүн эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түгэс хүсэтэ лагериин дэмжэлгэдэ түшэглэн, Чан Кай-шиин ба харнин империалистнуудай шунахай бузар хархис бүлэгые унагааһан байна.

Түүхэ соо анха түрүүн хитад арад оронойнгоо эзэн болоо. Компартиин хүтэлбэри доро Хитадай арадай республикада агуу ехэ аграрна реформо амжалтатайгаар хэгдэжэ байна, тэрэнь помещигүүдэй газарые абаха тухай таряашадай олон зуун жэлэй һанал бодолые бэелүүлээ, арадай амгалан, жаргалта ажабайдал хангаха бусад угаа ехэ шэнэдхэн хубилалтанууд хэгдэжэ, арадай демократическа шэнэ байгуулалта амжалтатайгаар бэхижүүлэгдэжэ байна.

Империалистическэ агрессорнүүдэй зүгһөө богоолшолхо гэһэн шэнэ һэдэлгэнүүдһээ өөрынгөө ороной бэеэ даанхай байдалые бата шангаар хамгаалан, амгалан байгуулалтын фронт дээрэ хэһэн ажалаараа хитад арад эб найрамдалда дуратай антиимпериалистическэ бүхы лагериие бэхижүүлхэ хэрэгтэ түүхэтэ оруулалта хэнэ.

Хитадай алдарта Коммунистическэ Парти өөрынгөө зэргэнүүдые амжалтатайгаар бэхижүүлжэ, пролетарска интернационализмын тугта үнэн байха ёһоор ниитэ коммунистнуудые хүмүүжүүлжэ амжалтатайгаар үргэлжэлөөд, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын илалтада этигэхэ эбдэршэгүй этигэлээр тэдэниие зэбсэглэн, марксизм-ленинизмын агуу ехэ һургаалай үндэһэ һуури дээрэ нигтаран жагсажа, өөрынгөө 30 жэлэй ойн үдэртэ ерээ.

Советскэ Союзай Компартиин Центральна Комитет бэеэ даанхай демократическа Хитадые байгуулгада, эб найрамдалай хэрэгые хамгаалгада шэглүүлэгдэһэн бүхы ажал-ябуулгадаа саашадаа амжалтануудые туйлахыень Хитадай Коммунистическэ Партида хүсэнэ.

Хитадай героическа Коммунистическэ Парти мандаха болтогой!

Агууехэ хитад арад мандаха болтогой!

СССР-эй ба Хитадай арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет.

Польско хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиһаа, Румынска хүдэлмэришэнэй партиһаа, ажалшадай Венгерскэ партиһаа, Японско компартиһаа, Монгол арадай-революционно партиһаа, Германиин Социалистическэ Единэ партиһаа, Хитадай демократическа партинуудһаа абтаһан амаршалганууд газетэнүүдтэ толилогдоо.

Пресс-конференци дээрэ Жолио-Кюриин хэһэн мэдүүлгэ

ВАРШАВА, июниин 30. (ТАСС). Варшавска газетэнүүдэй редакцинууд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ Жолио-Кюридэ хэдэн асуудалтайгаар хандаба. Пресс-конференци дээрэ табигдаһан асуудалнуудта Жолио-Кюри харюу үгөө.

АСУУДАЛ: Парижда болоһон, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөн хэлсээ туйлангүйгөөр, хүдэлмэреэ зогсоогоо. Агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхые оролдон, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хэжэ байгаа кампанида энэ баримта тойбо татаха гэжэ тоолоногүй гүт?

ХАРЮУ: Үгы. Орлогшонорой зүблөөн хадаа үзэл бодолоо агуу ехэ гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй андалдан мэдэлсэхэ ба хэлсээ туйлаха тухай дэлхэйн бүхы арадуудай мэдүүлһэн халуун дура хүсэлдэ харюу болоһон байна.

Энэ дура хүсэл ехэ хүсэтэй юм, хэлсээ таһалдуулһанай түлөө харюусалга хүлеэхэ нюурнуудшье шэнэ уулзалгын арга боломжые бүрин эбдэжэ шадахагүй байна.

Тиин хэрбээ арадуудай дура хүсэлэй улам хүсэтэйгөөр харуулагдаа һаа, шэнээр уулзаха арга боломжо бии.

Мүнөө агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө манай хэжэ байгаа агууехэ кампаниин удха иимэ байна.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөнэй таһалдаһан ябадалынь энэ шалтагаанаар табан гүрэнүүдэй зүблөө зарлалга һаатуулагдаха гэһэн тобшолол хэхэ үндэһэ болохогүй байна. Харин энэ баримта хадаа мүнөө хүрэтэр хажуу талада байһан олон хүнүүдые энэ кампанида хабаадуулха ябуулганууды хэхэ шухала гэжэ олон миллион үнэн хүнүүдтэ улам тодоор харуулна.

Тиимэһээ, хүсэнэй туһаламжатайгаар асуудалнуудые шиидхэлгэдэ орходоо хэлсээ хэхэ һаналай үлүү һайн байха ябадалда шэглүүлэгдэһэн оролдолгые ехэ болголгодо энэнь туһалха ёһотой.

АСУУДАЛ: Нью-Йорк ерэхэ гэжэ Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшээр уригдаһан, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй делегаци ямар шалтагаануудаар өөрынгөө зорилго дүүргээгүй байһан тухай мэдээсэжэ шадаха гүт?

ХАРЮУ: Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй томилһон делегацитай июниин 25-һаа 27 хүрэтэр уулзажа шадахаб гэжэ Аюулгүйн Соведтэ түрүүлэгшээр байһан г-н Малик намда мэдээсэһэн байгаа. Урилга тухай мэдээд, би энэ делегациин гэшүүн бүхэндэ энээн тухай дары мэдээсэһэн ба визэ абаха гүйлтатайгаар дары хандахыень тэдэниие гүйһан байгааб. Нүгөө талаһаа, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат энээн тухай г-н Ачесондо мэдээсэһэн ба энэ хэрэг хүнгэдхэхыень гүйһан юм.

Делегациин гэшүүн бүхэн американска посольствонуудта хандаһан болобошье, тэдэнэй нэгэниинь шье июниин 27 хүрэтэр визэ абаагүй. Мордохоор бэлэн байбашье, делегациин гэшүүд Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшын урилгаар ерэжэ шадаагүй.

Эдэ һаадууд тухай мэдээд, би өөрынгөө зорилгые тус делегациин бэелүүлжэ шадаагүй шалтагаануудые г-н Малигта тайлбарилха гүйлтатайгаар делегациин гэшүүлтэ, США-да һуудаг господинууд Эпхаус ба Робсон гэгшэдтэ хандаһан байнаб.

АСУУДАЛ: Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида тус делегациин ошохын тула, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет ябуулгануудые хэжэ үргэлжэлхэ юм гэжэ тухайлжа болохо гү?

ХАРЮУ: Лабтай болохо. Дэлхэйн олохон оронуудта эб найрамдалай тала баригшад хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида ошуулхагүйн тула тус делегацида хэжэ байгаа һаад түбэгшөөлнүүдтэ эсэргүү протест мэдүүлнэ. Олон миллион эрэшүүлээр ба эхэнэрнүүдээр дэмжэгдэн, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй делегаци эсэсэй эсэстэ зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха гэжэ би этигэнэб.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табина

ПХЕНЬЯН, июлиин 1. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалгын Корейскэ комитедэй заседани июниин 30-да болоо, тэрээн дээрэ, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын дүнгүүд гаргагдаа. Тус заседани дээрэ коммюнике нэгэн һаналаар абтажа, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха ябадалда зорюулагдаһан 282 митингнүүд ба суглаанууд апрелиин 13-һаа июниин 25 хүрэтэр заводууд, фабриканууд дээрэ, һургуулинууд ба эмхи зургаануудта, хүдөө тосхонуудта болоһон байна. Хандалгада гар табюулха үедэ 214.902 телеграммануудай, бэшэгүүд, резолюцинууд эб найрамдал хамгаалгын комитедэй адресаар абтаа, тэдэнэр Хандалгада гар табилгые амаршална. 7.047.821 хүн—бүхы хүн зоной түлөөлэгшэд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табяа. Дура хүсэлөө сүлөөтэйгөөр хэлэжэ болодог Хойто Корейдэ 6.614.258 хүн Хандалгада гараа табяа. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые американска интервентнүүдэй ба лисынмановецуудай хориһон Урда Корейдэ хүн зониинь бүхы эрхэ сүлөөгөө хаһагдаһан байна, гэбэшье, саазалагдан алагдаха аюул доро байжа, 433.563 хүн Хандалгада гар табяа.

Иранска арадай голос

ТЕГЕРАН, июниин 28. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Иранска общиествын секретариадай мэдээсэһэнэй ёһоор, Иран дотор 1.175 мянган хүн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиба.

Таиланддахи событинууд

ДЕЛИ, июлиин 1. (ТАСС). Бангкокһоо Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Тайландын засагаархидта һая дамжуулан үгтэһэн американска кораблиин борт дээрэ гаража ябаха үедэнь Тайландын премьер-министр Бипул Сонгграм гэгшые зэбсэгтэ бүлэг морягууд июниин 29-дэ хулгайлан абаашаба

Сонгграмые дэмжэһэн армиин ба морягуудай хоорондо июниин 29-дэ Бангкокто зэбсэгтэ тулалдаанууд болоо. Артиллерийскэ буудалга соностобо.

Июниин 29-нэй һүни Тайландын агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй командовани премьер-министрые сүлөөлхэ эрилтэтэй ультиматумые морягуудта барюулаа, хэрбээ сүлөөлөөгүй һаань, морягуудай байһан районуудые бомбодохо гэжэ занаба. Ультиматумда заагдаһан болзорой үнгэрхэдэ, авиаци бомбодожо эхилээ.

Тайландын уһан-сэрэгэй флодой радиостанци хадаа премьер-министр Фра Сарасас Прафад гэгшээр толгойлогдоһон правительствые «сүлөөлэлгын арми» гэжэ организациин байгуулһан тухай июниин 30-да соносхобо гэжэ Рейтер агентство Сингапурһаа мүнөөдэр мэдээсээ.

☆ ☆ ☆

ДЕЛИ, июлиин 2. (ТАСС). Бангкокһоо радиогоор мэдээсэһэнэй ёһоор, эсэргүүсэн бодоһон бүлэг морягууд үсэгэлдэр үглөөгүүр капитулировалаа, докнуудай райондохи уһан-сэрэгэй штабые гвардейскэ частьнуудай эзэлһэнэй һүүлээр уданшьегүй премьер-министр Бипул Сонгграм сүлөөлэгдөө.

Эсэргүүсэн бодоһон морягуудай бэеэ тушаахыень дурадхаһан правительствын хандалга радиогоор дамжуулагдаа.

Бангкокһоо абтаһан һүүлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, сэрэгэй ябуулгануудые зогсоохо тухай хэлсээ бэлэдхэхын тулада правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй ба эсэргүүсэн бодогшодой уулзалга мүнөөдэр болобо.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 2. (ТАСС). Фронтын бүхы участогууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин частинууд Хитадай һайндуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, нютагай удхашанартай байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, американо-английска интервентнүүдэй сэрэгүүдые ба лисынмановска армиие хүнэй ба техникын талаар ехэ гээлтэ хоролтодо оруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд июлиин 2-то дайсанай 7 самолёт унагаагаа.

Ким Ир Сен Корейскэ Арадай армиин сэрэгшэдэй геройнуудтай уулзаба

ПХЕНЬЯН, июлиин 2. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическэ Республикын (КНДР) премьер-министр ба Корейскэ Арадай армиин главнокомандалагша Ким Ир Сен энэскэ армиин сэрэгшэдтэй уулзаба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда дайшалхы габьяануудые туйлаһанай түлөө КНДР-гэй арадай Верховно суглаанай президиумэй указаар КНДР-гэй геройн нэрэзэргэ тэдэ сэрэгшэдтэ һая олгоһон байха юм.

Арадай Верховно суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Ким Ду Бон, Ажалай партиин түрүүлэгшын орлогшо Хе Гай ба бусад хүнүүд уулзалга дээрэ байлсаба.

Кореядэхи Английскэ сэрэгүүдэй моральна байдал

ЛОНДОН, июниин 30. (ТАСС). Лондонско радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр Сеулда сэрэгэй сүүд хадаа «үймөөнлэ хабаадаа» гэжэ гэмнэгдэһэн, английска 11 солдадай хэрэгые хаража эхилээ.

Гаагадахи уласхоорондын сүүдтэ иранска правительствын үгэһэн харюу

ТЕГЕРАН, июниин 30. (ТАСС). Гаагадахи уласхоорондын сүүдтэ иранска правительствын үгэһэн харюуе «Атеш» газетэ толилоо. Нефть тухай асуудалтай дашарамдуулан Иранай правительствын хэһэн ябуулганууд тушаа английска правительствын «гомодолые» энэ сүүдэй хаража үзэхэ эрхые иранска правительство мэдэрнэгүй гэжэ энэ харюуһаань харагдана.

Ороной нефтяной промышленностиие национализацилха талаар Иранай сувереннэ эрхын арсалтагүй байһаниинь харюу соо заагдана.

Шатарай турнир дүүрэбэ

Свердловскдэ үнгэргэгдэһэн, шатараар СССР-эй хахад финальна турнир һаяхан дүүрэбэ.

Эндэ шатарай мастер Петросян (Москва) абажа болохо 19 очкоһоо 13,5 очкотой боложо, 1-дэхи һуури эзэлээ. 13 очкотой болоһон Геллер (Одесса) хоёрдохи һууринда гараа. Гроссмейстер Болеславский (Саратов), Авербах (Москва) гэгшэд тус бүридөө 12,5 очкотойнууд боложо, 3-дахи ба 4-дэхи һууринуудые хубаан абаа. Тус бүридөө 11 очконуудтай болоһон Шапошников (Улан-Удэ), Константинов (Краснодар) ба Вельтмандер (Саранск) гэгшэд 5-дахи, 6-дахи ба 7-дохи һууринуудые хубааһан байна.

Мастер Юрий Шапошников 19-дэхи туртаа гроссмейстер Болеславскида шүүгдээ.

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-ҮДЭДЭ

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта—**«Сталинградска тулалдаан»**, 2-дохи серп. (12, 14 часуудһаа). **«Булад солдат»** (16, 18, 20, 22 часуудһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — **«Тэдэнэр Эхэ орондой»** (11, 13 часуудһаа), **«Насреддин Бухарада»** (15, 17, 19, 21 часуудһаа).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03630. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000